

LIŠÁK A ZAJDA

ZACHRAŇUJÍ LES

1 Základní informace pro učitele

1.1 Jak pracovat s tímto materiálem

Ve spolupráci s Aeroškolou jsme pro vás zpracovali prohlubující informace o filmu Lišák a Zajda zachraňují les a jeho tvůrcích. Najdete zde především návrhy aktivit a náměty k diskuzím, které můžete rozvíjet ve výuce. Budeme rádi, pokud vám materiál poslouží jako inspirační podklad a zdroj informací pro výuku. Doporučujeme si přečíst následující text ještě před zhlédnutím filmu, abyste věděli, co od filmu můžete očekávat a jak na něj žáky připravit. Zpracovaná témata můžete rozvíjet již před samotným zhlédnutím filmu. V závěru najdete také postup, jak si objednat film pro případnou školní projekci. Lišák a Zajda zachraňují les je bez věkového omezení. Film zaujme a mohou k němu rozvinout debatu žáci 1. stupně i žáci mateřských škol.

1.2 Oblasti výuky týkající se tohoto filmu

V rámci RVP ZV 2023 se téma filmu nejvíce hodí do výuky průřezového tématu:

6.1 OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

2 Základní informace o filmu a autorech

2.1 O filmu

Animovaný / Dobrodružný

Nizozemsko / Lucembursko / Belgie, 2024, 71 min

Režie: Mascha Halberstad

Scénář: Fabie Hulsebos

Hudba: André Dziezuk

Nadešel velký den! Karel Bobrý, největší stavitel mezi bobry, slavnostně otevírá své mistrovské dílo – obrovskou přehradu, kterou postavil se svými krysími pomocníky. Zatímco bobr sní o obdivu a slávě, Lišák a Zajda pořádají večírek se svými zvířecími přáteli. Ráno ale zjistí, že zmizel jejich kamarád Výr a jejich milovaný les se pomalu zaplavuje vodou. Je za tím Karel a jeho přehrada? Lišák a Zajda se vydávají na dobrodružnou cestu plnou humoru a napětí, aby zachránili Výra i svůj domov. Znamé postavičky ze seriálu poprvé ožívají na filmovém plátně v režii Maschy Halberstad (autor filmu Kvík) a ukazují, jakou sílu má opravdové přátelství. (Aerofilms)

3 Hlavní témata filmu a inspirace pro výuku a metodickou podporu

Přátelství

Film přináší příběh o zvířatech, která spolu žijí v lese. V blízkosti si osamocený Karel Bobrý, který zaměstnává dva krysáky, postaví velkou hráz jako součást svého obydlí.

Na základě filmu můžete žáky naučit rozlišovat mezi kamarádstvím a přátelstvím. V první řadě bude podstatné pro malé diváky rozebrat, kdo je ve filmu kdo a kdo ke komu patří. Zohlednit se samozřejmě bude muset i vývoj postavy Karla Bobrého. K tomu vám pomůže náš pracovní list, ve kterém jednotlivé postavy žáci uvidí. Pracovní list je připravený jako obrazový podklad vhodný k vytisknutí a nebo

projekci. Pracovní list ukazuje vždy dvojici postav z filmu a vaším úkolem je definovat jejich vztah a rozvést, co o postavách víme díky filmu.

Rozdíl mezi kamarádstvím a přátelstvím je v hloubce vztahu. Ve filmu vidíme přátelství mezi hlavními hrdiny Lišákem a Zajdou a kamarádství mezi ostatními zvířátky z lesa. Na druhé straně pak máme bobra Karla Bobrého. Ten ze začátku příběhu přátele ani kamarády nemá a nestojí o ně. Chce mít obdivovatele. Chce chválu a být uznávaný. Má pocit, že zábavné atrakce dokáží zastoupit společné aktivity a zaměřuje přátelství za jednostranný obdiv.

Z knihy Sabiny Flídrové: Kamarádství, přátelství a láska, Příprava vyučovací hodiny, si učitel může udělat vhled do tohoto tématu.

„Vztahy mezi lidmi neboli mezilidské vztahy mohou nabývat nejrůznějších podob, od vztahů velmi špatných (vztahy negativní) přes vztahy nedefinovatelné (neutrální) až po vztahy velmi dobré až vynikající (vztahy pozitivní). Mezi lidmi mohou působit vztahy jednostranné či oboustranné. Příkladem jednostranného vztahu mezi dvěma lidmi může být platonická láska (pozitivní vztah) nebo závist a nenávisť (negativní vztah). Oboustranným příkladem vztahu je přátelství či opravdová láska.

Kamarádství je nižší stupeň přátelství. Často vzniká ve škole nebo v zaměstnání. Dobré kamarádství je o důvěře, vzájemné pomoci a společných zájmech.

Rozdíl mezi kamarádstvím a přátelstvím je v intenzitě vztahu. Mluvíme o kamarádech ze školy, z domu, z oddílu, ze zaměstnání, jde o vztah nehluboký, vzniklý ze situace.

V příteli vidíme svého důvěrníka, člověka, na něhož se můžeme ve všem spolehnout. Podstatou přátelství je vztah dokonalé rovnosti, upřímnosti, citové vyváženosti.“

Pro malé diváky bude asi zprvu těžké odlišit tyto dvě úrovně. Ve školce a v první a druhé třídě se přirozeně navazují první kamarádství, ale takto malým žákům chybí dostatečná životní zkušenost pro rozlišení mezi kamarádstvím a přátelstvím, kterou přinesou až léta života. Proto je důležité, aby učitel příliš

netlačil na čerpání z osobní zkušenosti při evokaci a spíše pojal film jako možnost se naučit něco nového. Ve filmu dokážeme bezpečně nalézt jedno velké přátelství, mnoho kamarádství a jednostranný patologický vztah. Mladým divákům nemusíme říkat přesně tyto termíny, ale obrazně popsat o co jde a jak tyto typy vztahů fungují. Věříme, že zkušený učitel najde ta správná slova.

Lišák a Zajda o sobě vědí hodně. Lišák ví, jak Zajdě záleží na domečku a úklidu. Zajda zase ví, že Lišák má vždy dobrou náladu a i v těžkých chvílích umí myslet pozitivně. Lišákovi, Zajdě, Kňourovi i Výrovi záleží na tom, aby udělali kamarádům Tuleni a Mořské panně hezké rozloučení, aby tak podtrhli a hezky zakončili společně strávený čas na návštěvě. Lišák a Zajda dobře vědí, že Výr má svou panenku Huhu a záleží mu na ní. Strachují se o Výra, když najdou pohozenou panenku, protože vědí, že by se bez ní nikam nevydal. Nakonec i na „zlounech“ Krysácích můžeme hned zprvu pozorovat, že jsou to přátelští tvorové, protože nabízejí Kňourovi pomoc při stavbě hráze. Kňour je však nedůvěřivý a jejich nabídku nepřijímá.

Co jsme tedy pomocí filmu schopni předat:

Kamarády baví trávit společně čas. Rádi si spolu povídají a naslouchají si. Je pro ně důležité přivítat se, vyprávět si a loučit se. Kamarádi dokáží nabídnout pomoc, nelžou si a neškodí si, jsou obětaví.

Přátelé dělají vše, co kamarádi a k tomu vědí, co má druhý rád a nemá rád. Dokáží odhadnout jejich způsob chování, jejich nálady, názory, znají jejich zvyky, svěřují se navzájem.

Náměty k diskusi:

- Jaké vztahy panují mezi jednotlivými hrdiny? Jaký vztah má Lišák a Zajda? A jaký Lišák a Karel Bobrý?
- Může se nám v průběhu filmu zdát, že Lišák a Karel Bobrý jsou kamarádi? Jak jsme poznali, že vztah mezi Lišákem a Karlem Bobrým není upřímné kamarádství?
- Jak se poznají kamarádi? Proč Lišák a Karel Bobrý nemohou být přátelé? Jak vznikl jejich vztah?

- Co si o kamarádství myslí Karel Bobrý na začátku filmu? Jaká událost ho přiměje změnit názor? Co nekamarádkého Karel Bobrý dělá ostatním? Jaký je Karel Bobrý na konci filmu?
- Bavte se s žáky o tom, proč například Lišák, Zajda a Výr jsou přátelé a ne kamarádi. Jak moc dobře se znají Lišák, Zajda a Výr? Co vše ví Lišák o Zajdě a Výrovi a naopak?
- Co zvířátka díky tomu, že si v lese vybudovali pevné přátelství, dokázali? Jak jim pomohlo přátelství při úniku z bobrova paláce?

Příroda jako náš kamarád

Pokud se poučíme z předchozího textu o tom, co je přátelství, můžeme pak použít přírodu jako nadpřirozenou bytost a zkusit si k ní vybudovat přátelský pozitivní vztah. K tomu potřebujeme vědět, co příroda má ráda a nemá ráda. Jak se příroda chová, když jsme s ní za dobře a co nám naopak dělá, když si ji rozhněváme?

Ve filmu vidíme, že Karel Bobrý netouží být za dobře ani s přírodou. Pro svůj blahobyť pokácí mnoho stromů. Díky jeho hrázi málem zatopí les, kde žije mnoho jiných obyvatel.

Karel Bobrý totiž myslí jen na sebe a už nedokáže dohlédnout přes špičku svého nosu.

Ve výsledku škodí nejen přírodě, ale i jiným lidem (zvířátkům).

Zkuste školákům toto téma přiblížit pomocí příkladu ve vašem okolí nebo toto téma převést na otázku odpadu, který naše společnost produkuje. Odpad je de facto produktem našeho blahobytu. Můžeme si dovolit mít sterilně zabalené potraviny. Mnoho ovoce a zeleniny je baleno do plastů. Můžete se s žáky vžít do role Karla Bobrého, který si chce žít co nejlépe a už nepřemýšlí nad dopadem svého jednání. I Karel Bobrý nakonec pozná, že přátelství je víc než nablýskaný palác. Jak by mohl takový obrat vypadat u nás, kdybychom se chtěli více přátelit s přírodou? Jak lze snížit náš objem odpadu?

4 Informace o projekci

Školní projekce filmu za zvýhodněné vstupné ve vámi zvoleném termínu objednávejte pro kina: Aero, Přítomnost (Praha 3), Světozor (Praha 1), Bio Oko (Praha 7) na kontaktu:

LADA ŽABENSKÁ,
+420 770 124 558
info@skolniprojekce.cz

V ostatních případech školní projekci za zvýhodněné vstupné objednávejte přímo u svého místního kina, které vám projekci rádo zařídí.

DISTRIBUCE:
Film Lišák a Zajda zachraňují les distribuuje v České republice společnost Aerofilms. Pokud chcete zařadit tento film do programu svého kulturního zařízení, kontaktujte:

RADEK RUBÁŠ,
+420 777 161 402
program@aerofilms.cz

V případě potřeby pomoci s aktivitami, které se dotýkají zejména Filmové a audiovizuální výchovy, je vám k dispozici Aeroškola:

MARTIN PEROUTKA,
+420 702 075 417
martin.peroutka@aeroskola.cz

Autorky: Veronika Zavřelová